

Volební průzkumy

ANALÝZA DAT

4. BŘEZNA 2021

Volební průzkumy

- významné nástroje pro měření aktuálního rozložení sil politických stran
- oblíbené zdroje informací nejenom pro odbornou, ale i laickou veřejnost
- mají psychologický vliv na rozhodování voličů
- důležité jsou jejich dílčí parametry – velikost vzorku, typ výběru respondentů, způsob dotazování apod.
- nelze věřit všem průzkumům – některé agentury neváhají vytvářet průzkumy i tzv. „na objednávku“
- vodítkem pro identifikaci kvalitních průzkumů je např. členství agentury ve sdruženích SIMAR a ESOMAR nebo přesnost volebních modelů ve vztahu k výsledkům voleb

Typy volebních průzkumů

- existuje několik typů volebních průzkumů:
 - stranické preference
 - volební model
 - volební potenciál
- vedle těchto 3 často využívaných typů existují i méně obvyklé – voličské preference, stranické sympatie, voličská jádra atd.
- každý typ průzkumu má více či méně jiný výstup
- jejich záměna je fatální chybou, která může vést k zásadní desinterpretaci sdělení průzkumu
- někdy se právě tato záměna využívá i jaké cílený nástroj manipulace

Stranické preference

- základem jsou odpovědi všech respondentů s volebním právem
- tento průzkum tedy zahrnuje rozhodnuté voliče, nerozhodnuté voliče i nevoliče
- nejde tedy o odhad výsledků voleb, ale deklaraci rozhodnutí celé dospělé populace v případě, že by byly volby

Tabulka 1: Stranické preference – září 2020 (v %)

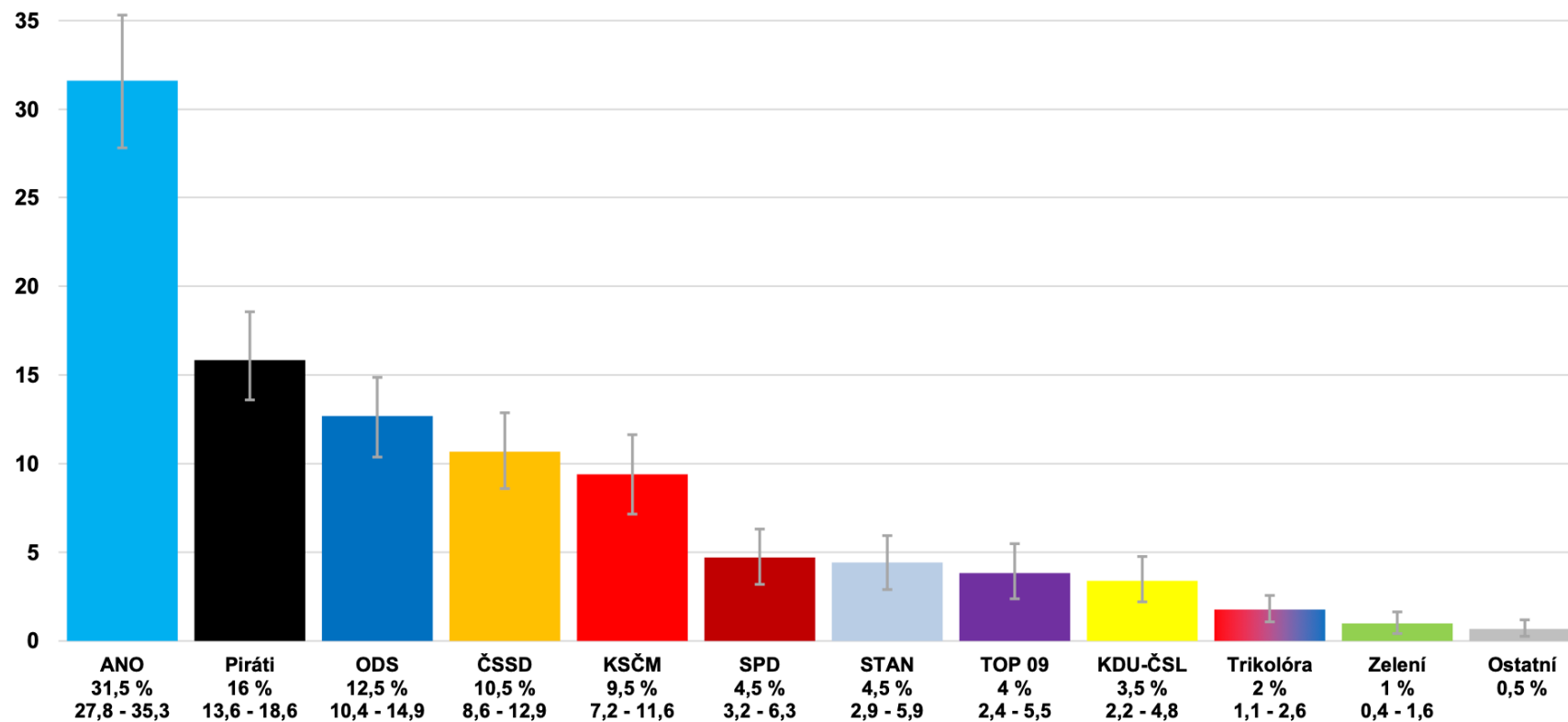
ANO	Piráti	ODS	ČSSD	KSČM	SPD	STAN	KDU- ČSL	TOP 09	Trikolóra	Zelení	Jiná strana	Neví / ostatní výroky	Rozhodně nepůjde k volbám / žádná strana
21	12	8,5	7	6	3,5	3	2,5	2	1	0,5	0,5	7	25,5

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 5. 9. - 20. 9. 2020, 907 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor.

Volební model

- odhad toho, jak by volby skutečně dopadly
- do volebního modelu vstupují jen respondenti, kteří nevyklučují účast u voleb a zároveň jsou schopni vybrat si preferovanou stranu
- voliče, kteří nedokážou vybrat v danou chvíli jednu stranu nebo kandidáta, rozděljuje model váženým způsobem mezi strany či kandidáty (toto je metodika CVVM, která se ale může lišit u jiných agentur)
- data mohou být například vážena deklarovanou jistotou účasti u voleb či jistotou volby
 - viz např. [CVVM \(září 2020\)](#)

Volební model

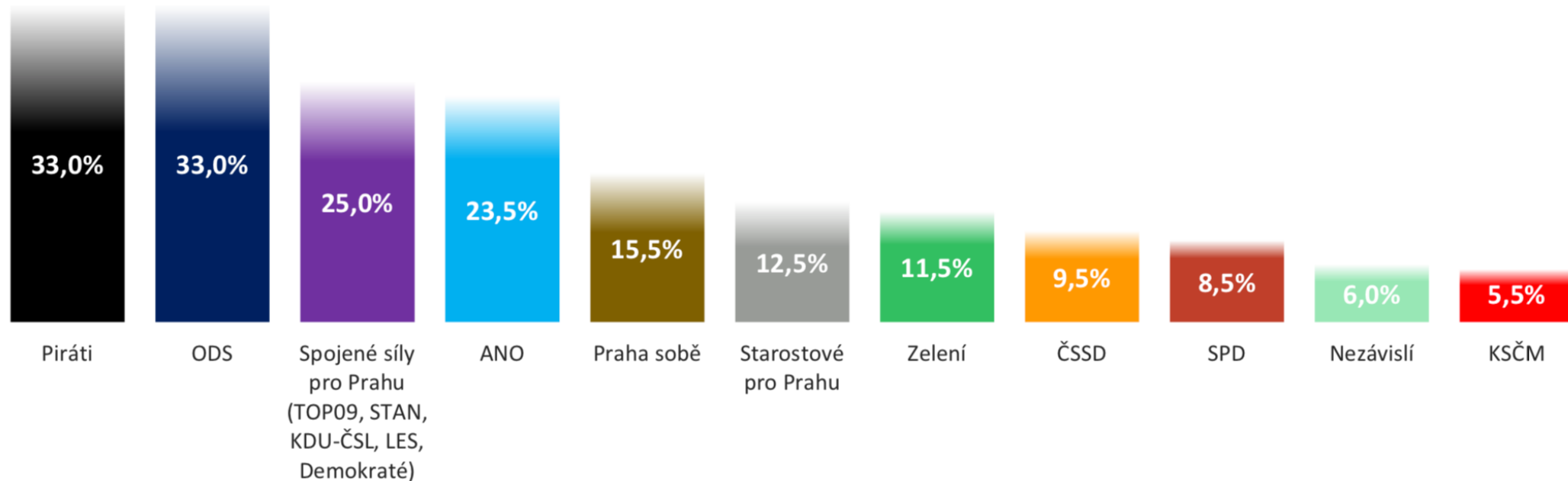
Pozn.: V grafu jsou uvedeny pouze politické strany, jejichž podpora ve volebním modelu dosahuje alespoň 1 %, strany s nižší podporou jsou zahrnuty do kategorie „Ostatní“. S výjimkou jednotek respondentů, kteří uvedli strany Svobodní, SPOZ, DSSS a regionálního uskupení nebyl žádný další politický subjekt jmenován.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 5. 9. – 20. 9. 2020, do modelu vstupuje 656 respondentů starších 18 let, osobní rozhovor, data vážená koeficientem volební účasti a jistoty volby strany.

Volební potenciál

- průzkum ukazuje, kolik procent hlasů by strana mohla hypoteticky získat, pokud by se k ní přiklonili všichni lidé, kteří její volbu zvažují a zároveň nevyklučují účast u voleb
- součet hlasů je v takovém případě více než 100 %
- výsledky právě tohoto průzkumu se často interpretují špatným způsobem

Volební potenciál

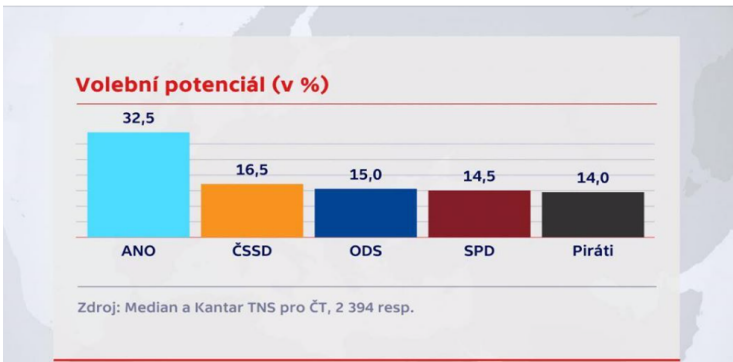
Oprávnění voliči města starší 18 let . Kombinace náhodného a kvótního výběru , reprezentativní vzorek 1219 respondentů, do výpočtu potenciálu vstupuje 932 respondentů. Statistická odchylka činí $\pm 1,0\%$ u strany s nejnižším potenciálem až $\pm 3,0\%$ u strany s nejvyšším potenciálem. Dotazování probíhalo ve dnech 21. 8. až 3. 9. 2018 prostřednictvím technologie CATI a CAPI.

ct24.ceskatelevize.cz

Špatná interpretace volebního potenciálu

24 ČT24
9 October 2017 · 🌐

PRŮZKUM PRO ČT: Volební potenciál ANO klesl na 32,5 procenta, Piráti a SPD posílili. Podrobně v článku > <http://czch.tv/JecMZn>
Lídry kandidátek stran, které ve volebním potenciálu skončily na prvních deseti místech, zveme do závěrečné předvolební Superdebaty 19. října od 21:30 na ČT1 a ČT24.

Vítek Hradil Co to je za průzkum? Prvně ANO bude rádo za cca 20% a pak dohromady vám to dává cca 150%... Asi nerozumím té statistice...

Like · Reply · 1y

Kája Hamáček Průzkum vs. volební potenciál, čistě statisticky jsou to dva úplně rozdílné grafy, tudíž by bylo fajn nesčítat, ale logicky pochopit, že u potenciálu můžete zaškrtnout či preferovat více stran, rozumíme?

Like · Reply · 1y

Vítek Hradil To je mi jasné, ale vůbec se mi to nelíbí, dělá to pak na lidi dojem, že ANO bude volit 32% lidí...

Like · Reply · 1y

Luboš Vávru Mě spíš zajímá, kam naše ČT, chodí na průzkum volebních preferencí?

Like · Reply · 1y

Petr Pospíšil Tohle nejsou volební preference !

Like · Reply · 1y

Petr Chromec 147,5% celkem... Staci??? 🇨🇪 1

Like · Reply · 1y

Kryštof Píša *volební potenciál*

Like · Reply · 1y

Tomáš Rfid Ten potenciál 150% celkem vychází z jaké rovnice? 🤔🤔🤔 2

Like · Reply · 1y

Jana Soukupová Tak nebudte linej, otevřete clanek a v jeho zaveru si prectete, co je volebni potencial... 2

Like · Reply · 1y

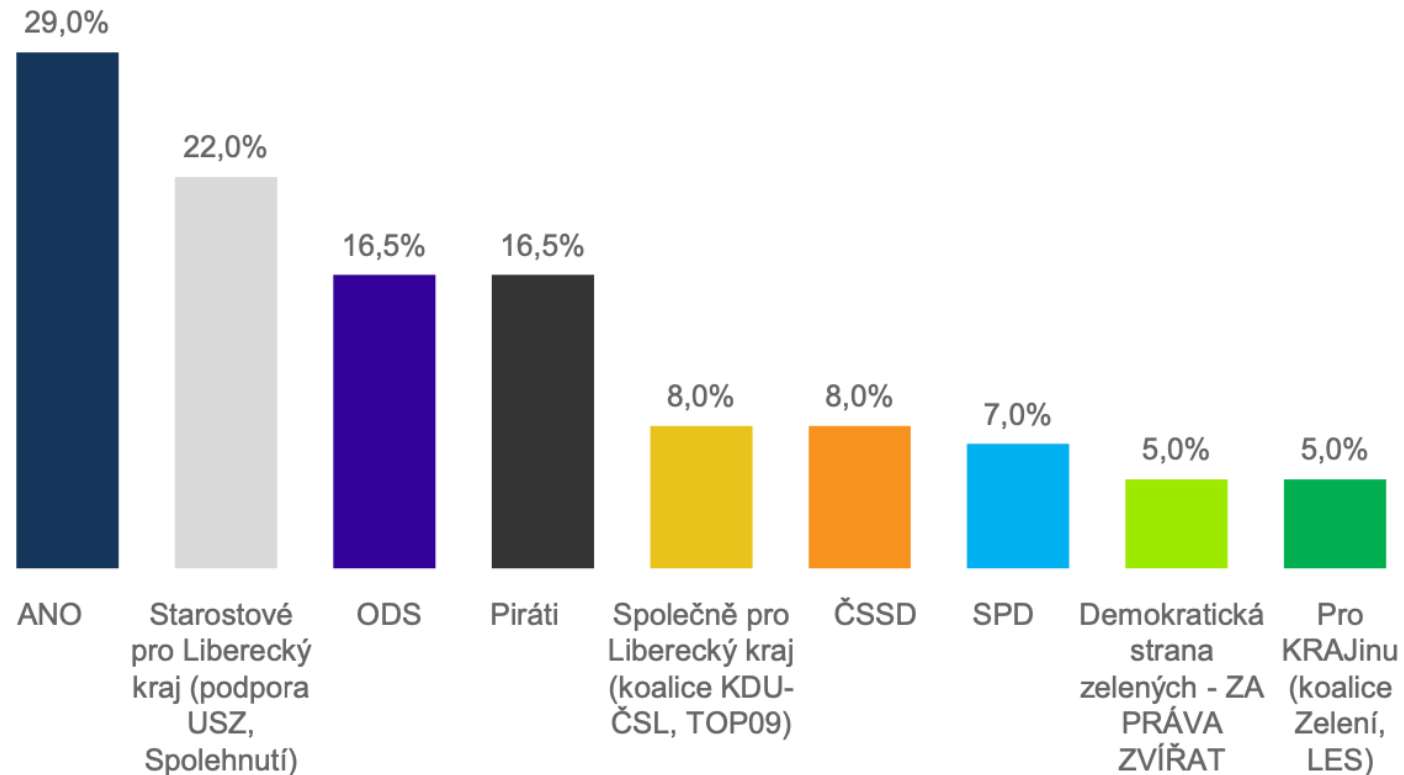
Václav Prokop Tak dojdou nam pomoct.hlasovat aj slovaci 😊 taka bratska vypomoc

Like · Reply · 1y

facebook.com

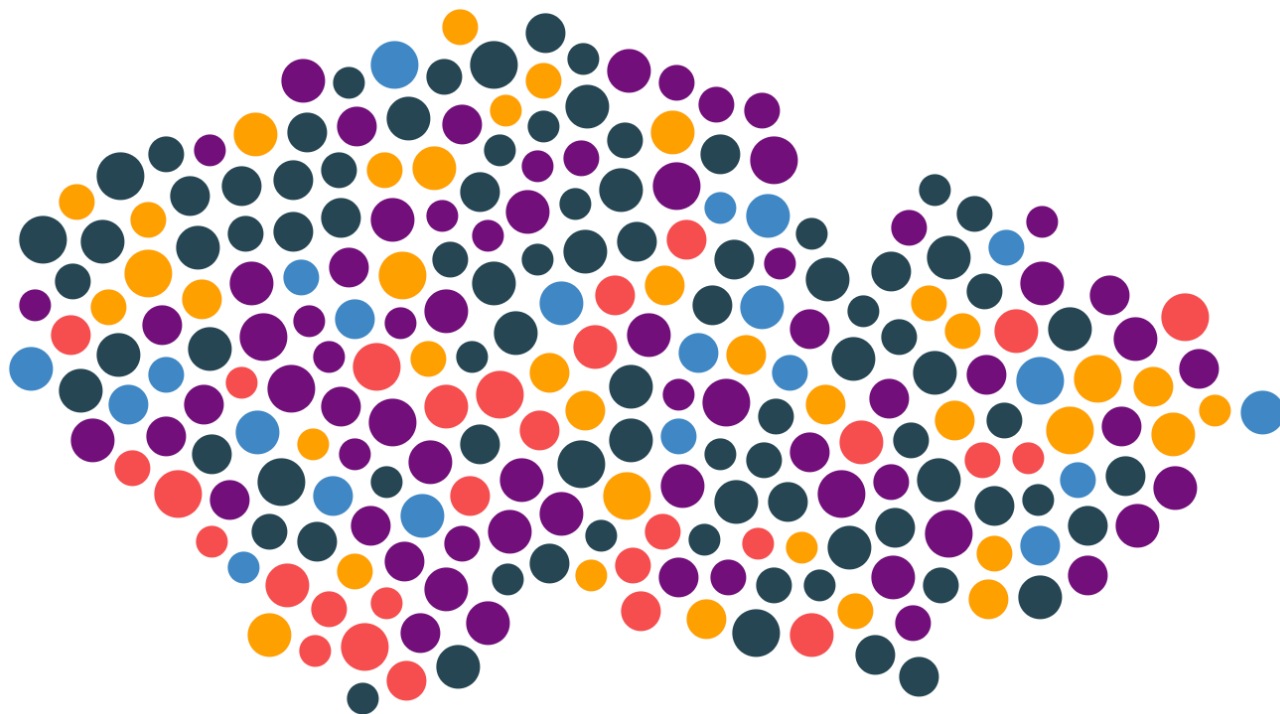
Špatný průzkum potenciálu?

- volební potenciál v Libereckém kraji před krajskými volbami – [KANTAR CZ pro Českou televizi](#)

Jak fungují volební průzkumy?

- <https://embed-snapstat.ihatestatistics.com/explainers/peiljewijzer/cz/czech.html>

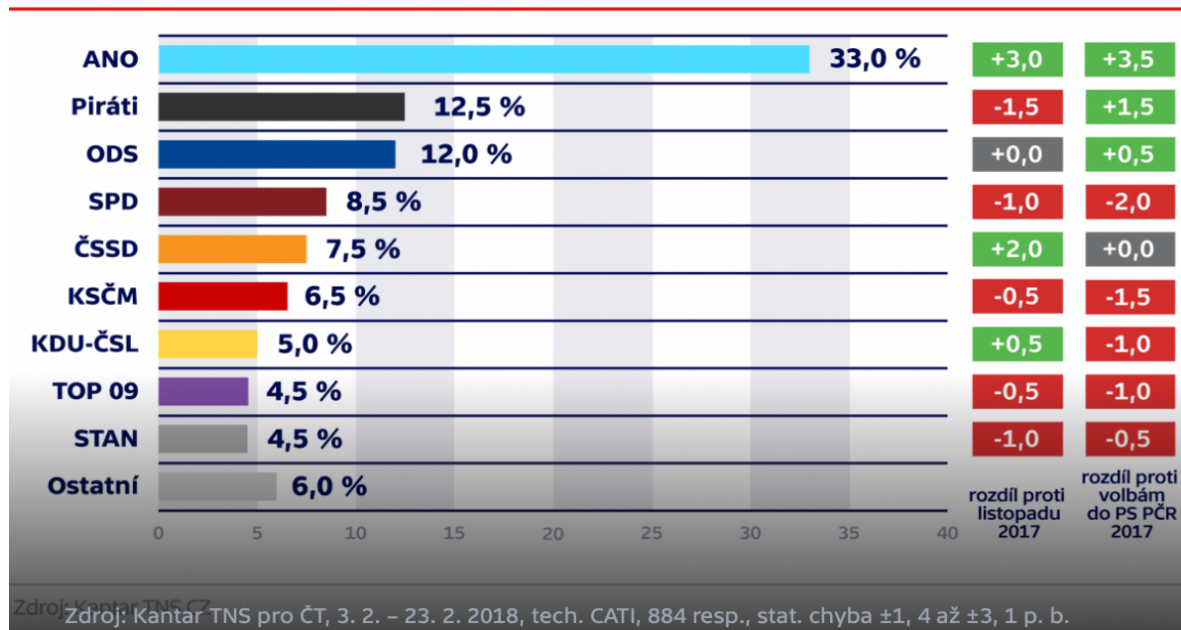
embed-snapstat.ihatestatistics.com

(Ne)kvalitní volební průzkumy

- spolehlivé volební průzkumy prezentují detailní tiskové zprávy
 - např. [CVVM \(září 2020\)](#)
 - nebo [KANTAR CZ \(únor 2021\)](#)
- z těchto zpráv se dozvíme vše podstatné o metodice, kterou můžeme zároveň kriticky zhodnotit
- srovnání s nekvalitními průzkumy je zřejmé
 - např. [SANEP \(prosinec 2018\)](#)
 - problémem jsou internetová podoba průzkumu, obecná statistická chyba pro velké i malé strany, nereprezentativnost panelu ad.

Chyby při interpretaci

Volební model – aktuální měření

Hnutí ANO dál posiluje. TOP 09 a STAN by se naopak do sněmovny nemusely dostat

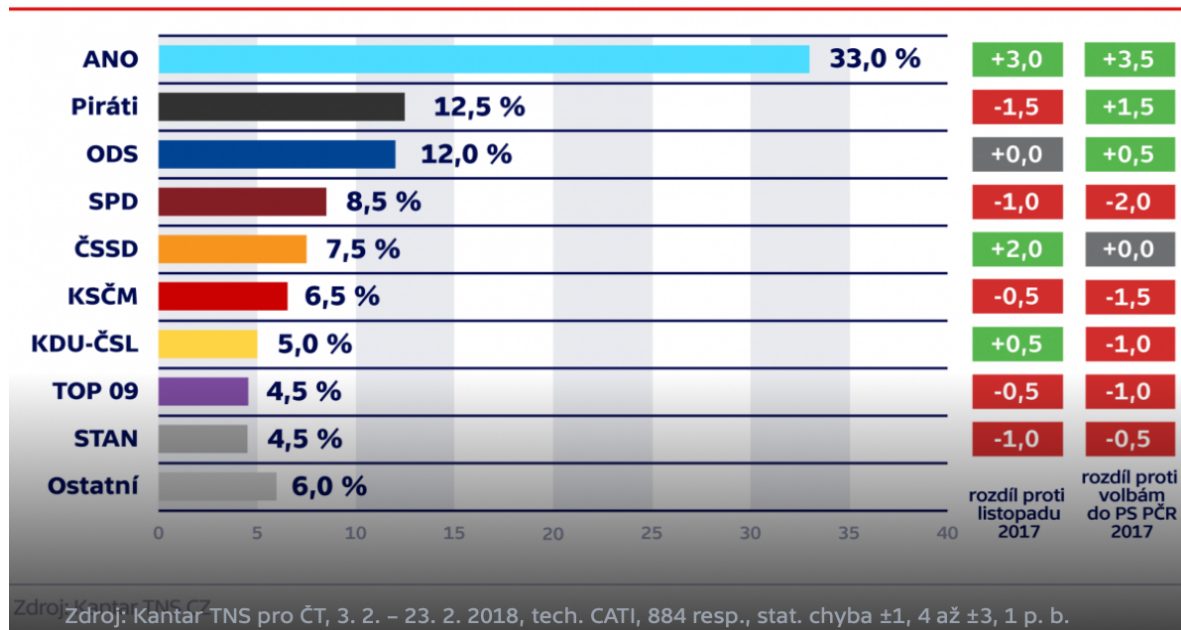
4. 3. 2018

Podle únorového volebního modelu si hnutí ANO s náskokem drží pozici nejsilnější strany v Česku. Oproti podzimnímu výsledku ještě posílilo. Za ním se drží Piráti a ODS. Naopak TOP 09 a hnutí STAN, které ve sněmovně zasedají, by se podle výzkumu v současnosti do dolní komory nedostaly, protože by nepřekročily pětiprocentní hranici. Výzkum zpracovala agentura Kantar TNS pro Českou televizi.

ct24.ceskatelevize.cz

Chyby při interpretaci

Volební model – aktuální měření

- křiklavý titulek ignoruje statistickou chybu
- obecně je chybou, když v článku chybí informace o statistické chybě

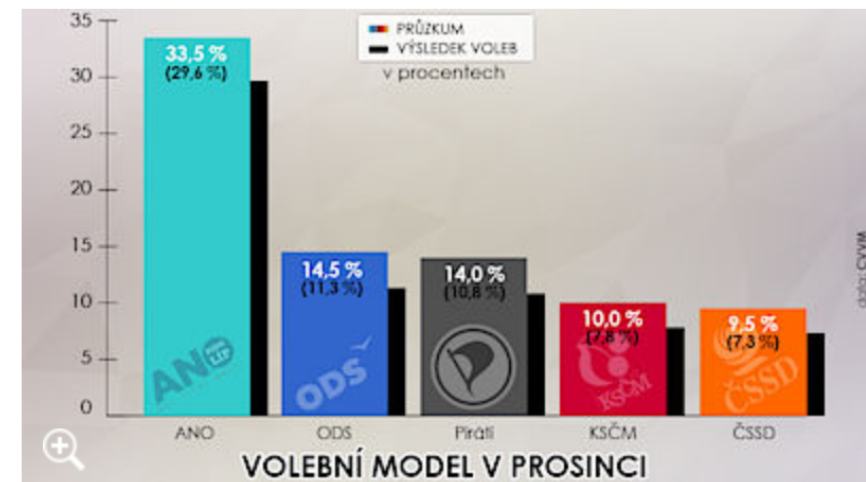
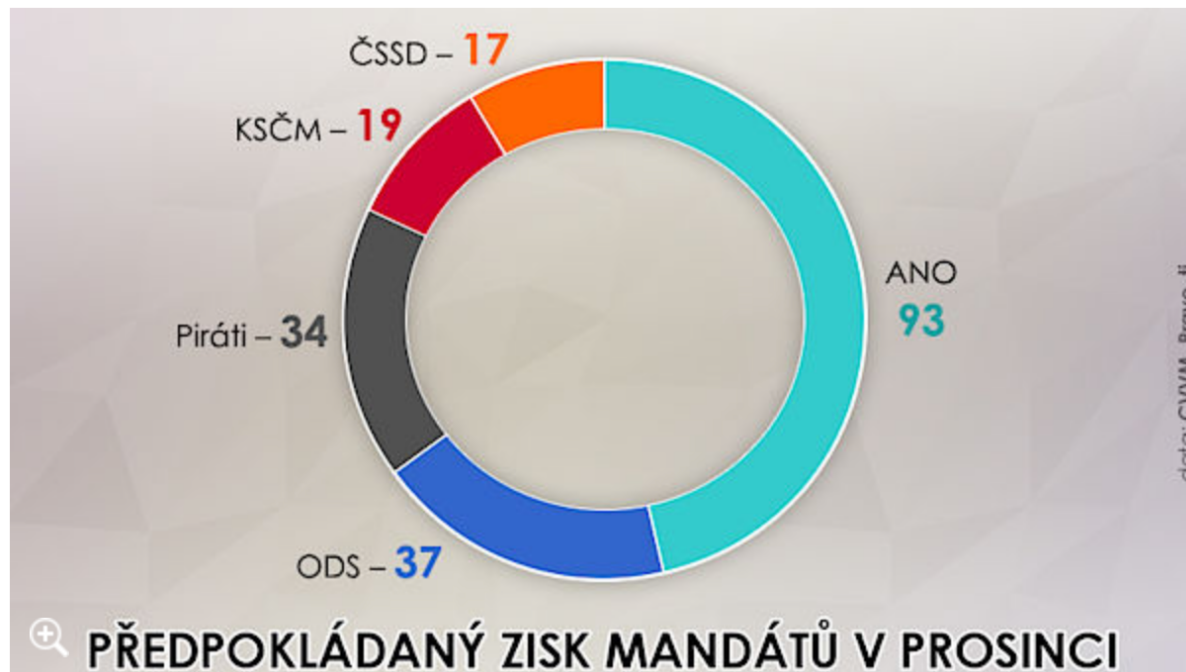
Hnutí ANO dál posiluje. TOP 09 a STAN by se naopak do sněmovny nemusely dostat

4. 3. 2018

Podle únorového volebního modelu si hnutí ANO s náskokem drží pozici nejsilnější strany v Česku. Oproti podzimnímu výsledku ještě posílilo. Za ním se drží Piráti a ODS. Naopak TOP 09 a hnutí STAN, které ve sněmovně zasedají, by se podle výzkumu v současnosti do dolní komory nedostaly, protože by nepřekročily pětiprocentní hranici. Výzkum zpracovala agentura Kantar TNS pro Českou televizi.

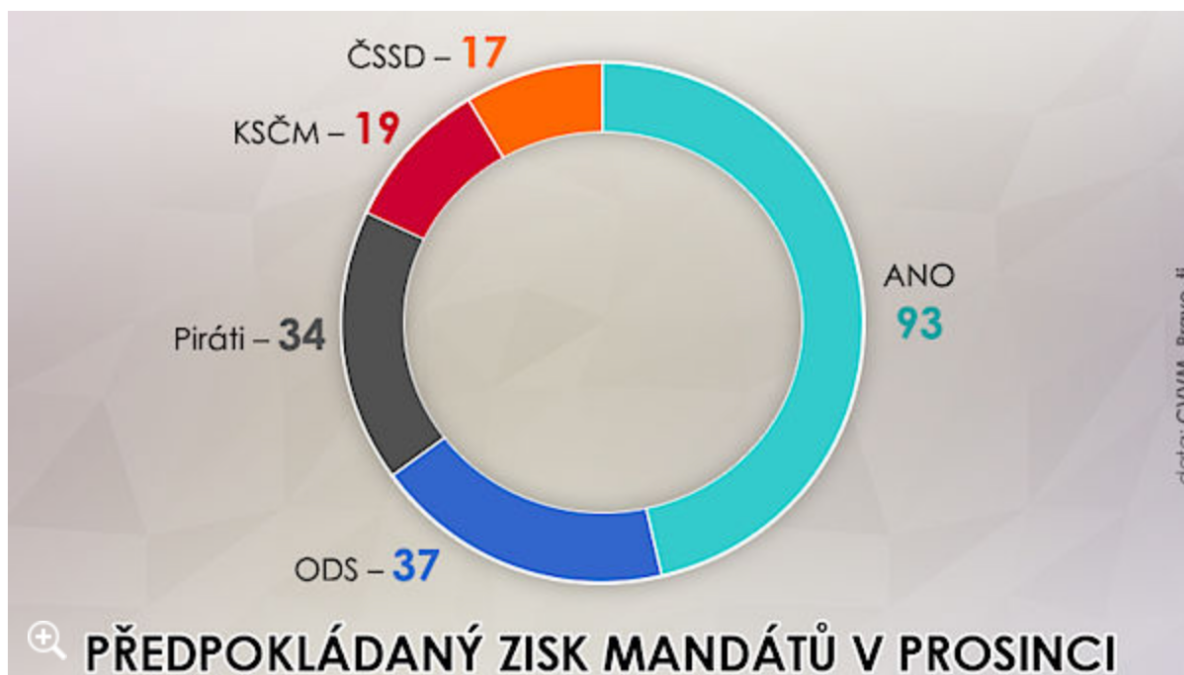
ct24.ceskatelevize.cz

Chyby při interpretaci

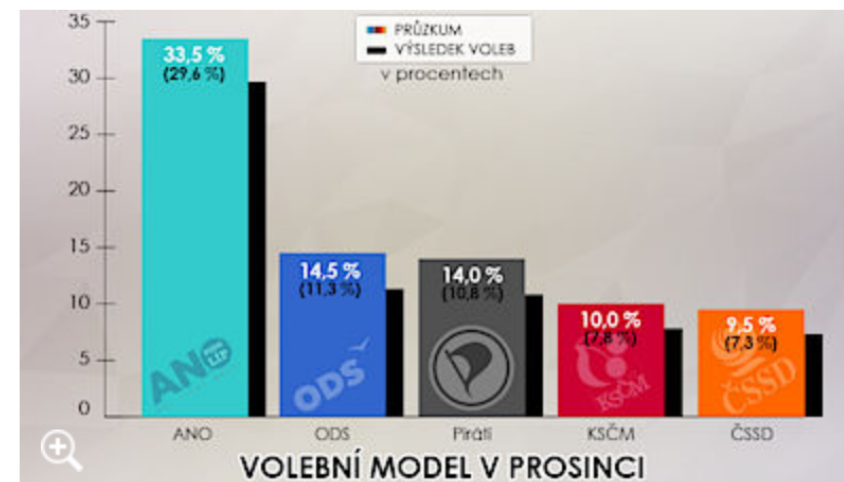

novinky.cz

Chyby při interpretaci

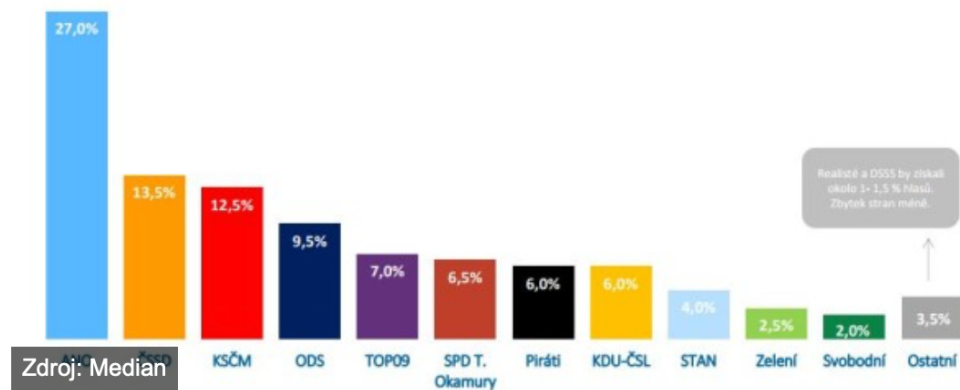
- není možné jakýkoliv typ volebního průzkumu převádět na předpokládaný zisk mandátů v Poslanecké sněmovně
- chybí nám dostatek informací (geografická distribuce a přesný počet hlasů) k takovému převodu

novinky.cz

Chyby při interpretaci

Sněmovní volební model, září 2017

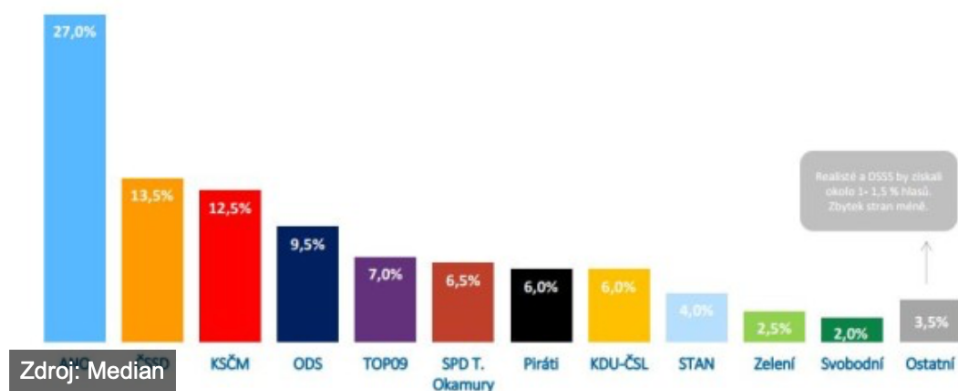
Volební model Medianu září 2017

Median dále předpovídá, že Zelené podpoří 2,5 % voličů, Svobodní by měli dostat o půl procenta méně. V rozmezí 1 a 1,5 % by se měla pohybovat podpora Realistů a Dělnické strany sociální spravedlnosti. Statistická odchylka se u velkých stran pohybuje až na úrovni 3,5 %, u malých stran pak okolo 1 %.

tn.nova.cz

Chyby při interpretaci

Sněmovní volební model, září 2017

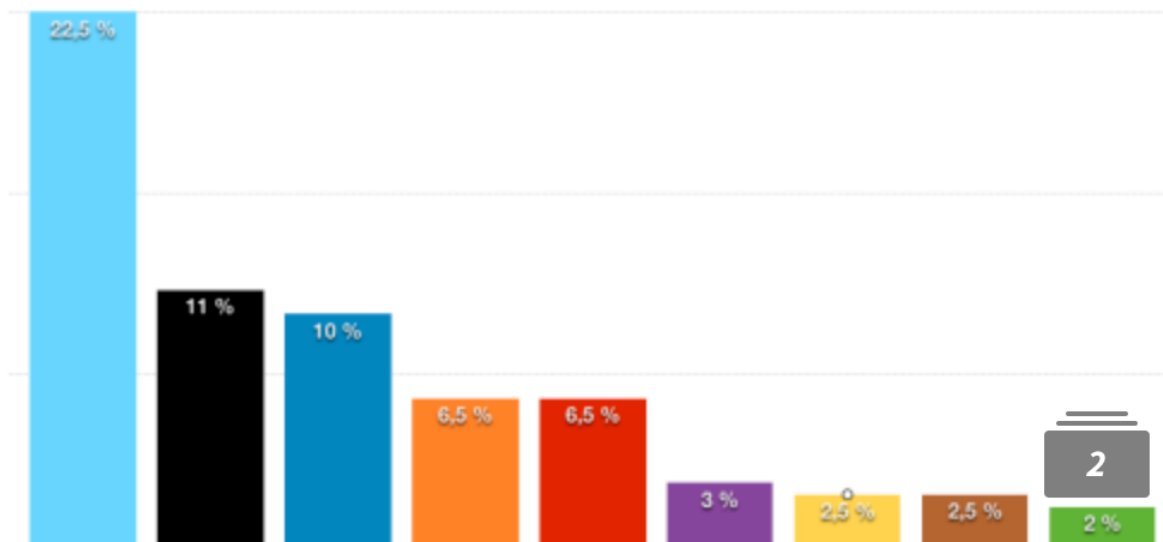
Volební model Medianu září 2017

Median dále předpovídá, že Zelené podpoří 2,5 % voličů, Svobodní by měli dostat o půl procenta méně. V rozmezí 1 a 1,5 % by se měla pohybovat podpora Realistů a Dělnické strany sociální spravedlnosti. Statistická odchylka se u velkých stran pohybuje až na úrovni 3,5 %, u malých stran pak okolo 1 %.

tn.nova.cz

- není možné směřovat procenta a procentní body
- Zelení mají podle tohoto volebního modelu na své straně o 25 % voličů více než Svobodní
- v případě procentních bodů jde o rozdíl 0,5 procentního bodu

Chyby při interpretaci

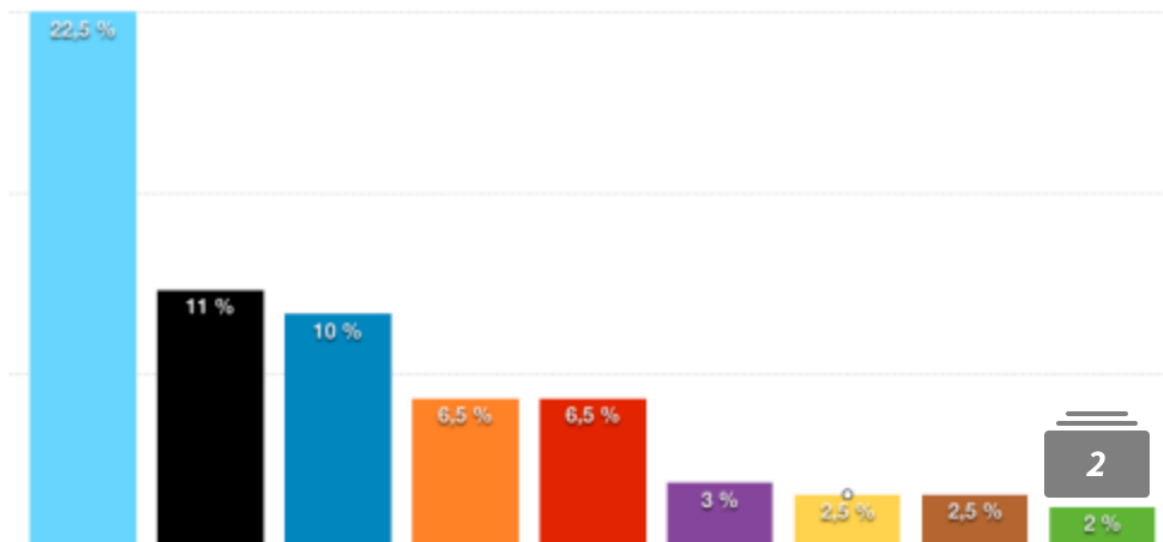
PRŮZKUM PREFERENCÍ

ANO v průzkumu CVVM vede, volební preference se pohybují kolem 22 %

Nejnovější průzkum společnosti CVVM přisuzuje hnutí ANO 22,5 % volebních preferencí. Středopravicové strany ani SPD by se pak podle tohoto průzkumu do sněmovny momentálně nedostaly. Stabilní podporu kolem 10 % mají ODS a Piráti. Společnost CVVM následně preference přepočítala na volební model, který má zohledňovat jistotu volby či váhání voličů mezi vícero stranami. Podle tohoto modelu by mohlo hnutí ANO získat až 33,5 % hlasů.

echo24.cz

Chyby při interpretaci

PRŮZKUM PREFERENCÍ

ANO v průzkumu CVVM vede, volební preference se pohybují kolem 22 %

- vyvolání zdání, že ANO má menší podporu, než jaká ve skutečnosti je

Nejnovější průzkum společnosti CVVM přisuzuje hnutí ANO 22,5 % volebních preferencí. Středopravicové strany ani SPD by se pak podle tohoto průzkumu do sněmovny momentálně nedostaly. Stabilní podporu kolem 10 % mají ODS a Piráti. Společnost CVVM následně preference přepočítala na volební model, který má zohledňovat jistotu volby či váhání voličů mezi vícero stranami. Podle tohoto modelu by mohlo hnutí ANO získat až 33,5 % hlasů.

echo24.cz

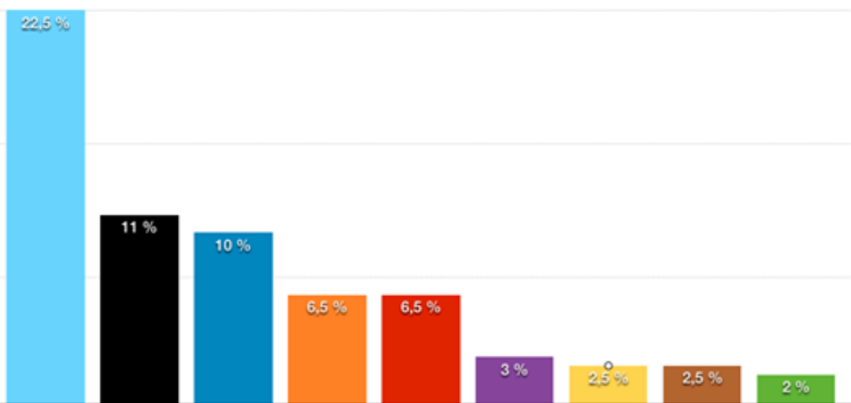
Chyby při interpretaci

Echo24.cz

20 December at 16:48 · 🌐

Nejnovější průzkum společnosti CVVM přisuzuje hnutí ANO 22,5 % volebních preferencí. Středopravicové strany ani SPD by se pak podle tohoto průzkumu do sněmovny momentálně nedostaly. Stablní podporu kolem 10 % mají ODS a Piráti.

ECHO24.CZ

ANO v průzkumu CVVM vede, volební preference se pohybují kolem 22 % - Echo24.cz

👍👎👏 55

22 Comments 1 share

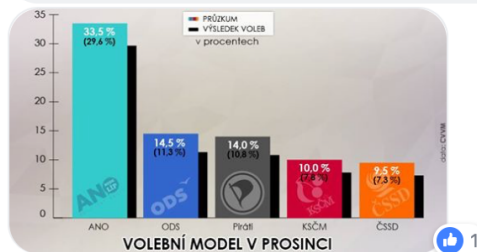
Petr Klíma Klimeš Jo a dnes průzkum a v něm ANO 33,5 😂😂

Like · Reply · 1w

Pavel Oplt jasně, cpou si sem co se jim hodí.....co takhle - to jsou reálné volební preference,.....

Like · Reply · 1w · Edited

Daniel Grinč Pavel Oplt propojit slova průzkum preferencí a realita je celkem odvážný počín 😂😂😂

Like · Reply · 1w

Josef Votoupal Tohle nejsou preference, to je volební model

Like · Reply · 1w

Pavel Oplt Josef Votoupal aha.....))

Like · Reply · 1w

Hynek Jordán Máte to blbě! Zveřejnili jste STRANICKÉ preference. Nikoliv volební. Proto nesedí součet. Jsou tu totiž započítáni, ale zde neuvedeni i ti,co k volbám nepůjdou. Takže pls laskavě zveřejnete správná čísla..

Např jako zde
<https://zpravy.idnes.cz/redir.aspx...>

Like · Reply · 1w · Edited

👍👎👏 7

Aťula Kabelkovic Kdyz uz neco kritizuji,tak si aspon prectu cely clanek.

Like · Reply · 1w

👍 1

Hynek Jordán Aťula Kabelkovic ano. Stále to mají špatně. Jako vystudovaný politolog říkám, že nemohou uvádět pojem VOLEBNÍ preference, když jde o STRANICKÉ preference. To jsou dva zcela odlišné pojmy. A autor tohoto textu to absolutně zaměňuje, přičemž se tím dopouští hrubé chyby

Like · Reply · 1w

👍 7

facebook.com

Odstrašující příklad

- špatná interpretace volebních průzkumů se netýká jen komentářů na Facebooku
- [Otázky Václava Moravce, 10. června 2018](#)
- debata Václava Moravce a Radka Rozvoralá (SPD) o volebních průzkumech

Shrnutí

- volební průzkumy jsou významným nástrojem
- je třeba rozlišovat jejich různé typy
- průzkumy se liší v řadě parametrů, které ovlivňují podobu jejich výsledků
- zásadní složkou každého průzkumu a prezentace jeho výsledků je statistická chyba
- je třeba dávat si pozor na možné chyby v interpretaci
- kvalitní průzkumy dokáží popsat politickou realitu velmi hodnověrně, ale pozor naopak na nekvalitní průzkumy, které mohou být dokonce manipulativní!